

بازدید زرتشتیان از کتابخانه مجلس

بازدید زرتشتیان از کتابخانه مجلس و گرامیداشت یاد ارباب کیخسرو شاهرخ-عکس از مهربان افسر کشمیری

سی و نهمین دوره جام جان باختگان

رویه ۳

محله‌های زرتشتی نشین و شغل زرتشتیان شهر کرمان در دوره پهلوی اول

آرش ضیابتری

امر داد، بایسته یا شایسته

رویه ۶

تلاشی دیگر در اصلاح ماده مکرر ۸۸۱ قانون مدنی

اصلاح این قانون را مطرح کرد. در ۱۲ سال گذشته همواره، نماینده ایرانیان زرتشتی از روش‌های مختلف و با مراجعه به نهادهای گوناگون، برای تغییر این قانون تلاش کرده است. این شماره پارس نامه نگاهی داشته به گوشه‌ای از فعالیت‌های انجام شده در این زمینه و همچنین گزارشی از دیدار نماینده ایرانیان زرتشتی با رئیس جدید قوه قضائیه، آورده شده است. این گزارش را در رویه‌های ۴ و ۵ بخوانید

ماده مکرر ۸۸۱ قانون مدنی، از زمان تصویب آن در سال ۱۳۷۰ تاکنون مشکلات بسیاری را برای پیروان ادیان الهی در ایران به وجود آورده است.

تلاش‌های زیادی برای اصلاح این قانون انجام شده است و همچنان ادامه دارد.

سیزدهم تیر ماه سال جاری، دکتر اسفندیار اختیاری در دیدار با رئیس جدید قوه قضائیه، بار دیگر درخواست

برای دوازدهمین سال پی‌اپی، انتخاب دکتر اسفندیار اختیاری به عنوان رئیس کمیته پژوهش و فناوری مجلس

نماینده ایرانیان زرتشتی برای دوازدهمین سال پی‌اپی به عنوان رئیس کمیته پژوهش و فناوری مجلس انتخاب شد.

در آخرین سال دوره دهم مجلس، دکتر اسفندیار اختیاری، به اتفاق آراء بار دیگر به عنوان رئیس کمیته پژوهش و فناوری مجلس انتخاب شد. نماینده ایرانیان زرتشتی در ۱۲ سال مجالس

هشتم و نهم و دهم توانسته است به عنوان ریاست کمیته پژوهش و فناوری انتخاب شود. دکتر اسفندیار اختیاری در حال حاضر از سوی مجلس به عضویت شورای عالی مرکز پژوهش‌ها و سیاست‌گذاری مجلس برای مدت ۴ سال نیز انتخاب شده است. همچنین نماینده ایرانیان زرتشتی با رای نمایندگان مجلس، ناظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری نیز می‌باشد.

خبرهای انتخاباتی انجمن‌ها

در تیر ماه ۱۳۹۸، مجمع همگانی سالیان انجمن‌های زرتشتیان تهران، یزد، شیراز، کسنویه، شریف آباد مقیم مرکز و تفت و توابع مقیم تهران برگزار شد.

در مجمع همگانی انجمن زرتشتیان شیراز که ۲۰ تیر برگزار شد، اعضای هیات نظارت بر انتخابات گردش ۱۷ برگزیده شدند.

سازمان کلاهدوز در مجمع همگانی انجمن زرتشتیان کسنویه که ۲۱ تیر برگزار شد، به عنوان بازرس انتخاب شد و آغاز به کار گردش جدید این انجمن اعلام شد که اعضای آن عبارتند از:

نریمان یزدانی (فرنشین)، افشین یزدانی (نایب رئیس)، هوشنگ یزدانی (خزانه‌دار)، پرویز دمهری (دبیر)، فرین یزدانی (حسابدار)، سیروس افشاری و داریوش دمهری.

مجمع همگانی انجمن زرتشتیان تفت و توابع مقیم تهران ۲۱ تیر ماه در سال مالی ۱۳۹۸ خواهند بود که در مجمع همگانی انجمن زرتشتیان تهران انتخاب شدند. این مجمع ۲۸ تیر ماه در تالار خسروی برگزار شد.

توابع مقیم تهران ۲۱ تیر ماه در خانه نرگس انجام شد و فرشاد نیکفام و رستم کاوسی توانستند به عنوان بازرس انتخاب شوند.

در مجمع همگانی انجمن زرتشتیان یزد که ۲۶ تیر ماه در تالار بزرگچی انجام شد، بار دیگر، بهرام مهر رستمی، به عنوان بازرس انتخاب شد.

فرشاد خورشیدیان، آرش آذرگشسب و فهیم فرهادی نیز بازرسان انجمن زرتشتیان تهران در سال مالی ۱۳۹۸ خواهند بود که در مجمع همگانی انجمن زرتشتیان تهران انتخاب شدند. این مجمع ۲۸ تیر ماه در تالار خسروی برگزار شد.

همچنین پروانه فعالیت دو انجمن زرتشتیان تفت و توابع مقیم تهران و انجمن زرتشتیان شریف آباد اردکان یزد مقیم مرکز (اشا) توسط وزارت کشور صادر شده است. این دو پروانه از ۱۲ خرداد ۱۳۹۸ به مدت سه سال اعتبار دارند.

رستم مزدیسنی، فرنشین انجمن زرتشتیان تفت و توابع مقیم تهران و سهراب سلامتی، فرنشین انجمن زرتشتیان شریف آباد مقیم مرکز هستند.

شماره صد و بیست و یک، تیر ۱۳۹۸

۲ خبر

پارسنامه - ماهنامه خبری پژوهشی تحلیلی

افتخار آفرینان زرتشتی

هفته از این مسابقات به مقام دوم و در کل فصل نیز مقام سوم را کسب کند.

فرزام فروزان

گروه کر تنال با حضور هنرمند زرتشتی فرزام فروزان و با رهبری میلاد عمرانلو و با حضور رهبر و پیانیست میهمان خانم یانیا کنایچ از کشور کرواسی در دو شب متوالی مورخ ۲۷ و ۲۸ تیرماه در تالار رودکی و با حضور سفیر کشور کرواسی به اجرا پرداختند.

یسنا بهمردی

یسنا بهمردی به همراه تیم تهران در جایگاه دوم لیگ ایروپیک ژیمناستیک باشگاه‌های سراسر کشور ایستاد، این مسابقات روزهای ۲۹ و ۳۰ تیر در زنجان برگزار شد.

پارمیدا زنده نوش

پارمیدا زنده نوش به نمایندگی از استان کرمان در مسابقات تور ایرانی نوجوانان و جوانان دختر کشور در رشته تنیس روی میز اعزام شد. این مسابقات روزهای ۲۷ تا ۳۰ تیر به میزبانی اراک برگزار شد.

مهرنوش موبد

مهرنوش موبد به نمایندگی از استان یزد در مسابقات رنکینگ دختران زیر ۱۷ سال کشور در رشته بدمینتون شرکت کرد. این مسابقات روزهای ۲۶ تا ۲۸ تیر ماه در رده سنی زیر ۱۷ و ۱۹ سال در کرمان برگزار شد.

مهر آفرین رستمی

مهر آفرین رستمی عصرآبادی، در مسابقات ورزشی قهرمانی دانش آموزان استان کرمان به مقام دوم دست یافت، وی در رشته بدمینتون شرکت کرده بود.

مهیار فرزانه

مهیار فرزانه، در دومین اردوی تدارکاتی ورزشکاران مستعد کشور در رشته دوچرخه سواری شرکت کرد. این اردو روزهای ۲۲ تا ۲۸ تیر در کمپ تیم ملی دوچرخه سواری برگزار شد.

در تیر ماه ۱۳۹۸، افتخار آفرینی گروهی از زرتشتیان در زمینه‌های گوناگون خبر ساز شد. گوشه‌ای از این موفقیت‌ها را در ادامه مطلب بخوانید:

فردوس کاویانی

خانه سینما آیین بزرگداشت فردوس کاویانی، هنرمند نام‌آور زرتشتی را ۲۶ تیر ماه با حضور پرشمار هنرمندان و هنردوستان برگزار کرد.

فرشید وهمنی

آیین رونمایی و جشن امضا آلبوم «از کران تا بیکران» جدیدترین اثر فرشید وهمنی، هنرمند زرتشتی، در کافه گالری آزاد شهر کرمان رونمایی شد.

موبد دکتر اردشیر خورشیدیان

موبد دکتر اردشیر خورشیدیان، فرنشین انجمن موبدان تهران، در نشست روز جهانی جمعیت که ۲۰ تیرماه در مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در ایران برگزار شد، به سخنرانی پرداخت.

اردشیر کاویانی

شرکت چهار راه کامپیوتر با مدیریت اردشیر کاویانی، در بیست و پنجمین نمایشگاه الکامپ شرکت کرد و به عرضه محصولات متنوع آموزشی در زمینه کامپیوتر پرداخت.

یاسمن کشاورزی

کتاب «کنسرتوهای زیبا و آسان برای ویولن» در دو جلد توسط انتشارات پنج خط منتشر شده است. در جلد اول ۱۳ کنسرتو و در جلد دوم ۱۲ کنسرتو برای ویولن توسط آهنگسازان مختلف جمع آوری شده و کار ویرایش، نت نویسی و انگشت گذاری این اثر به وسیله یاسمن کشاورزی، هنرمند زرتشتی انجام شده است.

کوروش فرودیان

کوروش فرودیان، با شرکت در فوتبال فانتزی بوندس لیگای آلمان توانست در یک

گاهنبار و جشن تیرگان

آیین گاهنبار چهاره میدیوشهم (دومین دوره گاهنبار) با برپایی آیین واج یشت گاهنبار در سپیده دم ۸ تیر آغاز شد. سپس جشن‌های گاهنبار در شهرهای مختلف زرتشتی نشین تا ۱۲ تیر ادامه یافت.

همچنین جشن تیرگان همراه با سنت‌هایی همچون آبریزان، بستن دستبند تیر و باد و چک و دوله (فال کوزه) در روز ۱۰ تیر انجام شد و در برخی از شهرها همراه با گاهنبار گرمی داشته شد.

گاهنبار پنجمی نیز در ۵ روز پایانی سال گاهشمار قدیم زرتشتیان (که در آن روزهای کیسه محاسبه نشده است) برابر با ۲۲ تا ۲۶ زرتشتیان در برخی از روستاها از جمله مزرعه کلاتر انجام شد. در این روستا جام پنجمی نیز برگزار شد.

بازدید از کتابخانه مجلس

گروهی از زرتشتیان تهران، ۱۲ تیر ماه از کتابخانه مجلس بازدید کردند. این برنامه به دعوت انجمن زرتشتیان تهران و با هدف بزرگداشت و یادآوری خدمات روانشاد ارباب کیخسرو شاهرخ، بانی و مؤسس کتابخانه مجلس برگزار شد. در این بازدید دکتر اسفندیار اختیاری، نماینده ایرانیان زرتشتی، برخی از هموندان و فرنشین انجمن زرتشتیان تهران و گروهی از زرتشتیان علاقه مند حضور داشتند. گفتنی است ارباب کیخسرو شاهرخ از دوره دوم تا یازدهمین دوره مجلس شورای ملی، نماینده زرتشتیان بود، از جمله فعالیت‌های وی می‌توان به تاسیس کتابخانه مجلس اشاره کرد. آن روانشاد متولد ۷ تیر ۱۲۵۴ در کرمان بود و در ۱۱ تیر ماه ۱۳۱۹ در تهران چشم از جهان فرو بست.

کنگره جهانی جوانان زرتشتی

هفتمین کنگره جهانی جوانان زرتشتی روزهای ۱۰ تا ۱۵ تیر ماه در شهر لس آنجلس آمریکا برگزار شد. این کنگره ویژه جوانان زرتشتی ۱۸ تا ۳۵ سال بود و با حضور نمایندگان از ۱۲ کشور، از جمله ایران انجام شد. در آیین افتتاحیه این کنگره که با جشن خوانی موبدان آغاز شد، پیام دکتر اسفندیار اختیاری، نماینده ایرانیان زرتشتی، نیز توسط دبیر کنگره، خوانده شد. در این کنگره گروهی از چهره‌های جوان زرتشتی به سخنرانی پرداختند و در کنار آن نیز برنامه‌های تفریحی و فرهنگی برای شرکت‌کنندگان انجام شد. گفتنی است ششمین کنگره جهانی جوانان زرتشتی در نیوزلند برگزار شده بود.

جشنواره گل انار

جشنواره گل انار به همت اقامتگاه بومگردی ناردونه و همکاری گروه کودک و نوجوان گل انار باهدف احیای یک رسم قدیمی و با رویکرد گردشگری کودک و نوجوان از ۱۲ تا ۱۴ تیرماه از ساعت ۱۸ تا ۲۳ به میزبانی روستای هدف گردشگری مبارکه تفت برگزار شد. غرفه‌های صنایع‌دستی و خوراکی‌های محلی، بازی‌های بومی محلی و کارگاه‌های آموزشی و تفریحی کودکان بخشی از برنامه‌های این جشنواره بود که در کنار بازدید از آسیاب آبی غنیمت مبارکه، نمایشگاه آداب‌ورسوم زرتشتیان، بازدید از سرو دوقلوی روستا میزبان گردشگران بود. از این جشنواره، فرماندار تفت و رئیس سازمان میراث فرهنگی استان یزد نیز بازدید کردند.

سی و نهمین دوره جام جان باختگان

عکس از مهربان افسر کشمیری

سی و نهمین دوره بیکارهای ورزشی جام جان باختگان برگزار شد.

کانون دانشجویان زرتشتی سی و نهمین دوره جام جان باختگان را به یاد شهیدا و جان باختگان زرتشتی از ۳۱ تیر تا ۴ مرداد برگزار کرد.

این مسابقات در مجموعه مارکار تهرانپارس و در رشته های فوتسال، والیبال، بسکتبال، دو و میدانی، تنیس روی میز، بدمینتون و شطرنج انجام شد.

بر اساس اعلام کانون دانشجویان زرتشتی، تهران با ۴۸۶ ورزشکار بیشترین شرکت کننده در جام ۳۹ را داشت، شهرهای یزد با ۲۰۰، کرمان با ۸۹، شیراز با ۲۱، کرج با ۱۵، اهواز با ۴ و اصفهان با ۲ ورزشکار در جایگاه‌های بعدی قرار داشتند.

در سی و نهمین دوره جام جان باختگان، ۳۷ تیم در رشته های والیبال، فوتسال و بسکتبال

به رقابت پرداختند و فوتبال با ۱۵۱ ورزشکار بیشترین شرکت کننده را داشت. با تلاش کانون دانشجویان زرتشتی و همراهی دکتر اسفندیار اختیاری، نماینده ایرانیان زرتشتی، پیش از آغاز جام، زمین های والیبال و بسکتبال آسفالت شدند. همچنین در این دوره از بازی‌ها، فوتسال بانوان نیز در جام برگزار شد.

آیین افتتاحیه این مسابقات دوشنبه ۳۱ تیر انجام شد. در این مراسم دکتر اسفندیار اختیاری با اشاره به تاریخچه جام جان باختگان اخلاق و پهلوانی را از اصول جام عنوان کرد و اشاره کرد که برخی از برگزارکنندگان اولین دوره جام جان باختگان در سال‌های بعد به شهادت رسیدند و این جام به یاد آنها ادامه یافت. در آیین پایانی نیز که شامگاه چهارم مرداد انجام شد، قهرمانان این دوره از مسابقات معرفی شدند که عبارتند از:

مقام اول	مقام دوم	مقام سوم
سازمان و باشگاه جوانان زرتشتی یزد	یاران مازیار	سازمان فروهر
فروهر ب	فروهر الف	باشگاه اردشیر همتی کرمان
فروهر د	فروهر الف	فروهر ب
سازمان و باشگاه جوانان زرتشتی یزد	باشگاه اردشیر همتی کرمان	پارسبان
یاران آرمین الف	سازمان و باشگاه جوانان زرتشتی یزد	یاران آرمین ب
محبت مزرعه کلاتر	روانشاد فرزاد فلفلی	یاران آرش
باشگاه اردشیر همتی کرمان	زنده یاد فرهاد خادم	سیندخت
منتخب الف	منتخب ب	باشگاه اردشیر همتی کرمان
جمشید جم ب	جمشید جم ب	جمشید جم الف
فرزین رستمی	شروین کاوسی	فرشید رستمی
سپهر کندخدايان	پارسا دهنوی	بردیا باستانی
پیمان گشتاسی	مهجد شهریاری	کسری کیانفر
نوشین معاونت	شیرین اردشیریان	شراره داراییان
رومینا زره پوش	مهروش موبد	آترم بهمدی
یاسمن نجمی	ستاره فره وشی	نیکو آبیاری
فرزین رستمی، پیمان گشتاسی	کیارش شهریاری، شادمهر نوازندان	شروین کاوسی، فرشاد کاویانی
شروین کاوسی، رومینا زره پوش	کیارش شهریاری، مهروش موبد	فرزین رستمی، مهرو خسرویانی
مهرداد بولادی	پیمان جهانگیری	آرش فرودی
پرهام سلامت	ماهان خرم زاد	بردیا کیومرثی
شهرزاد جمشیدی	وهرام ایدلی	
پارمینا زنده نوش	شهرزاد وهمنی	شقایق وهمنی
ماهان خرم زاد، پرهام سلامت	مازیار لریان، شادمهر بزانی	فرید رشیدی، بردیا کیومرثی
شهریار گشتاسی، آرش فرودی	مهرداد بولادی، پیمان جهانگیری	سهراب ویرایی، آرش آذرگشپ
آرش فرودی، پارمینا زنده نوش	بابک نیکدین، شهرزاد وهمنی	مهرداد بختیاری، شقایق وهمنی
هوم خسروی	فریدون نجمی	متین مزگانی
غزال خرمشاهی	آرتین هوشنگی	آرین دهنوی زاده
یکتا مهربانی	سیند بلندی	پارسا دهموید
غزال خرمشاهی	یکتا مهربانی	مهرا ن فلفلی
سوشانت پوروشه، متین مزگانی	آرین دهنوی زاده، آرین بمانی جم	
آرتین هوشنگی	متین مزگانی	شروین نصیرانیان
راتیتی بهبودی	میترا خدادادی	یاسمن آفرینانه
راتیتی بهبودی	فرانک ل کلاتری	مهزاد خوریان
روشا مزدیسی	افراز جوانیان	ویانا مهری
شهاب فرهادیان	جمشید ماوندادی	آرینا کشاورزی
شهنام فرهادیان	شایان برومند	خسرو بهمدی
آرمان ویرایی	هیراد بزرگی جم	رهام بهبودی
شهاب فرهادیان	روژه اورنگی	خسرو بهمدی
شهنام فرهادیان	پویا فرهی	آرین کشاورزی
آرمان ویرایی	هیراد بزرگی جم	رهام بهبودی
فرزاد ایرجی	نریمان شهریاری	وفا دیناریان
کامیار فرزانه	نیکام نامداری	داریوش نامداری
آناهیتا زندیان	نگار نوشادی	یستا بهمدی

افتتاح مرکز توان بخشی شاد آفرید

اختیاری، نماینده ایرانیان زرتشتی، سپنتا نیکمان فرنشین انجمن زرتشتیان یزد و هموند شورای شهر یزد، هومینان سرپرست اداره کل بهزیستی استان یزد، دکتر صباغ زادگان، مدیریت بهزیستی شهرستان یزد و گروهی از مسئولین بهزیستی حضور داشتند.

سیامک جاماسیان، مدیر مرکز، در آیین افتتاحیه گفت: تلاش برای راه اندازی این مرکز از حدود ۱۰ ماه پیش آغاز شد و از ابتدا هدفمان این بوده که برای خوشبختی دیگران تلاش کنیم تا خودمان نیز به شادی و خوشبختی برسیم. دکتر اسفندیار اختیاری نیز راه اندازی این مرکز برای عموم ایرانیان را ارزشمند عنوان کرد و خواستار حمایت سازمان بهزیستی از آن شد و به تلاش‌های انجام شده در مجلس برای افزایش بودجه سازمان بهزیستی اشاره کرد.

مرکز روزانه توان بخشی شاد آفرید با مدیریت سیامک جاماسیان افتتاح شد.

بامداد ۲۷ تیر ماه و همزمان با هفته بهزیستی «مرکز روزانه آموزشی و توان بخشی بیماران مزمن روانی شاد آفرید» افتتاح شد.

این مرکز به مدیریت سیامک جاماسیان و با شعار «خوشبختی از آن کسی است که خواهان خوشبختی دیگران باشد» از اردیبهشت ماه سال جاری آغاز به کار کرده است و بعد از حدود دو ماه و نیم، ۲۵ مراجعه کننده از همشهریان یزدی دارد که ۸ تن از آنها بانوان هستند. شاد آفرید سومین مرکز روزانه بیماران مزمن روانی در استان یزد است که به همت زرتشتیان راه اندازی شده است و به تمامی افراد خدمات ارائه می‌دهد. در آیین افتتاح مرکز شاد آفرید، دکتر اسفندیار

یادی از زرتشتیان تازه در گذشته

سن ۵۳ سالگی و پس از یکسال مبارزه با بیماری چشم به دیار باقی شتافت. روانشاد همایون پور جوانمردی همایون نوشیروان پور جوانمردی از نیکاندیشان بنیانگذار تالار رستم نرسی آباد، سوم تیر ماه در سن ۹۱ سالگی چشم از جهان فرو بست.

روانشاد پرویز وخشوری

دکتر پرویز مهربان وخشوری، فرنشین گردش ۱۲ انجمن زرتشتیان کرمان در سن ۷۶ سالگی در کانادا درگذشت. آن روانشاد که پزشک متخصص داخلی، قلب و عروق بود، ۱۷ تیر چشم از جهان فرو بست. ساماندهی موقوفات، تاسیس کتابخانه و بنیانگذاری موزه بخشی از فعالیت‌های آن روانشاد در انجمن کرمان بود.

اواخر خرداد و تیر ماه ۱۳۹۸ با درگذشت برخی از زرتشتیان همراه بود، در اینجا به تعدادی از درگذشتگان اشاره می‌شود:

روانشاد شهریار جمشیدی شهریار جمشیدی که مدتها مسئولیت دهمویدی آیین‌های دینی کرمان را بر عهده داشت، سه شنبه ۲۸ خرداد ماه و در سن ۹۶ سالگی چشم از جهان فرو بست.

روانشاد مهرداد فیروزان

دکتر مهرداد فیروزان، معاون راهداری اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان کرمان و مدیرکل آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک استان کرمان، اول تیر ماه درگذشت. وی متولد ۲۱ آبان ۱۳۴۵ در شهر زاهدان بود و سابقه ۲۷ سال فعالیت در مجموعه وزارت راه داشت، همچنین از اساتید دانشگاه جامع علمی و کاربردی کرمان بود. دکتر مهرداد فیروزان در

تیم‌های زرتشتی در مسابقات والیبال و بسکتبال یزد

تیم یاران مازیار از سوی انجمن زرتشتیان نرسی آباد در مسابقات بسکتبال بزرگسالان یزد، جام دوستی، شرکت کرد و در مرحله نخست توانست با ۴ پیروزی و یک شکست در جایگاه دوم قرار گیرد. تنها شکست تیم یاران مازیار در وقت اضافه حاصل شد. گفتنی است این مسابقات با حضور ۶ تیم برگزار شد. تیم والیبال انجمن های زرتشتیان یزد نیز با حضور گروهی از والیبالیست های زرتشتی در دومین دوره لیگ والیبال استان یزد شرکت کرد. این مسابقات با حضور ۹ تیم انجام شد و تیم انجمن های زرتشتیان یزد توانست از گروه دوم مسابقات صعود کند اما در مرحله بعد در مقابل تیم شهداب که به مقام قهرمانی دست یافت، متوقف شد.

جشن سدره پوشی گروهی در شیراز، تهران و یزد

۲۲ تن از کودکان و نوجوانان زرتشتی در ماه تیر به صورت گروهی لباس نیک اندیشی بر تن کردند و کمر بند کشتی به کمر بستند. جشن سدره پوشی گروهی در شهرهای تهران، یزد و شیراز برگزار شد. سازمان فروهر ۱۱ تیر ماه ۴ تن از دانش آموزان را در تالار خسروی سدره پوش کرد. کمیسیون دینی زرتشتیان استان یزد، ۹ تن از کودکان و نوجوانان را ۲۷ تیر ماه در تالار جاماسی اهرستان سدره پوش کرد. انجمن زرتشتیان شیراز نیز ۹ تن از دانش آموزان زرتشتی را ۲۸ تیر ماه در تالار روانشاد یزدانی باغ وقفی شیراز سدره پوش کرد. این جشن‌ها به خجستگی و با حضور پرشمار زرتشتیان و دکتر اسفندیار اختیاری انجام شد.

تلاشی دیگر در اصلاح ماده مکرر ۸۸۱ قانون مدنی

رشید شهرت

مقدمه

بیست و هشت سال پیش، در یکی از جلسه‌های علنی سومین دوره مجلس شورای اسلامی به تاریخ سه شنبه ۱۴ آبان ۱۳۷۰، ماده قانونی با نام «۸۸۱ مکرر» تصویب و به قانون مدنی اضافه می‌شود که تا به حال باعث متضرر شدن پیروان ادیان الهی شده است. متن آن مصوبه این است:

«کافر از مسلم ارث نمی‌برد و اگر در بین ورثه متوفای کافری مسلم باشد وراثت کافر ارث نمی‌برند اگر چه از لحاظ طبقه و درجه مقدم بر مسلم باشند»

بر اساس این قانون اگر در بین ورثه فرد درگذشته کافر (غیرمسلمان) یک مسلمان وجود داشته باشد، تمام ارث به فرد مسلمان می‌رسد، حتی اگر فرد مسلمان در طبقه و درجه پایین‌تری باشد.

در اصل سیزدهم قانون اساسی، ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی به عنوان تنها پیروان ادیان الهی پذیرفته شدند و تاکید شده که پیروان این سه دین در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصی و تعلیمات دینی بر اساس دین خود عمل می‌کنند. با وجود این تاکید قانون اساسی، اما در سال‌های گذشته ماده ۸۸۱ مکرر مدنی در مورد زرتشتیان، کلیمیان و مسیحیان نیز اعمال شده است.

فعالیت‌های انجام شده در حل این مشکل

با آغاز دوره نمایندگی دکتر اسفندیار اختیاری فعالیت‌های گوناگونی برای اصلاح این ماده قانونی انجام شده است تا این دغدغه مهم و به حق جامعه پیروان ادیان الهی مرتفع گردد. خلاصه و اهم این اقدامات را می‌شود به شرح ذیل تقسیم بندی کرد.

تلاش برای اصلاح قانون

در هر سه دوره مجالس هشتم، نهم و دهم، نخستین طرحی که اعلام وصول شد، طرحی برای افزودن یک تبصره به ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی بوده است. این طرح که دیگر نمایندگان پیروان ادیان الهی را نیز همراه داشته، به شرح زیر است:

تبصره اصلاحی ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی: «قلیتهای دینی که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به رسمیت شناخته شده اند، مشمول حکم این ماده قانونی نیستند»

با وجود گفتگو و جلسات متعدد با رئیس مجلس، رئیس کمیسیون حقوقی - قضایی مجلس و اعضای این کمیسیون هنوز شرایط لازم جهت طرح این اصلاحیه در صحن علنی مجلس فراهم نشده است. لازم به توضیح است که مرکز پژوهش‌های مجلس نیز در گزارش‌های متعدد بر لزوم اصلاح این قانون تاکید کرده است.

دیدار با آیات عظام

هم‌زمان با طرح اصلاح این قانون از طریق

مجلس، نمایندگان پیروان ادیان الهی تصمیم گرفتند تا به دیدار مراجع تقلید بروند، تا زمینه را برای این تصمیم مجلس، فراهم کنند. در این راستا دیدارهایی با آیات اعظام از جمله با آیت الله مکارم شیرازی، نماینده آیت الله سیستانی، آیت الله شهرستانی و... انجام شده است. همچنین نمایندگان پیروان ادیان الهی هم‌زمان به دیدار رهبر گرانقدر انقلاب رفتند و در نامه‌ای تاکید کردند که ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی بهانه‌ای شده است برای فرصت طلبانی که از دین استفاده ابزاری کنند. در این راستا مرکز تحقیقات اسلامی که با حضور روحانیون اسلامی در قم تشکیل می‌شود نیز با برگزاری جلسات متعدد و حضور در این جلسات، در یک گزارش مکتوب، لزوم تغییر این ماده را تاکید کردند و تعدادی از مراجع نیز با صدور فتوا برای حل این مشکل همراهی

ترتیب است:

در ابتدا این نوشتار حقوقی، دکتر اسفندیار اختیاری چنین آورده است:

به استناد اصل سیزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیت‌های دینی (پیروان ادیان الهی) شناخته می‌شوند که در حدود قانون در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصی و تعلیمات دینی بر طبق آیین خود عمل می‌کنند» و به استناد ماده واحده قانون، «اجازه رعایت احوال شخصی ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب ۱۳۱۲/۴/۳۱» و «رای وحدت رویه شماره ۳۷ مورخ ۱۳۶۳/۹/۱۹ هیات محترم عمومی دیوان عالی کشور»، دادگاه‌ها در مقام رسیدگی نسبت به احوال شخصی و حقوق ارثیه و وصیت و رسیدگی به درخواست تنفیذ وصیت نامه آنان ملزم به

رعایت قواعد و عادات مسلمة متداوله در مذهب آنان می‌باشند و جز در مواردی که مقررات قانون راجع به انتظامات عمومی باشد، باید احکام خود را بر طبق آن صادر نمایند.

سپس نماینده ایرانیان زرتشتی چنین تاکید می‌کند:

متأسفانه در ۱۴ آبان سال ۱۳۷۰، ماده ۸۸۱ مکرر به قانون مدنی الحاق می‌شود که بر اساس آن چنین آمده است: «کافر از مسلم ارث نمی‌برد و اگر در بین ورثه متوفای کافری مسلم باشد وراثت کافر ارث نمی‌برند اگر چه از لحاظ طبقه و درجه مقدم بر مسلم باشند». در این قانون «کافر» تعریف نشده است و همین موضوع باعث اختلاف نظر قضایی و متضرر شدن پیروان ادیان الهی مصرح در قانون اساسی (ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی) شده است.

پس از این مصوبه، خوشبختانه قانون «رسیدگی به دعاوی مطروحه راجع به احوال شخصی و تعلیمات دینی ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی» در مورخ ۱۳۷۲/۴/۳ و در اجرای بند هشتم اصل یکصد و نهم قانون اساسی، به تصویب مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام رسیده است. در این قانون نسبت به احوال شخصی، حقوق ارثیه، وصیت و رسیدگی به درخواست تنفیذ وصیت‌نامه مربوط به پیرو ادیان الهی به رسمیت شناخته شده در اصل سیزدهم قانون اساسی (ایرانیان زرتشتی، کلیمی

و مسیحی)، تصریح به رعایت قواعد و عادات مسلمة متداوله در مذهب آنان شده و دادگاه‌ها را ملزم به صدور حکم بر طبق آن نموده است. در این مصوبه که «مؤخرالتاریخ» نسبت به ماده ۸۸۱ مکرر می‌باشد، پیرو ادیان الهی مصرح در قانون اساسی (ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی) کاملاً مشخص است و نه تنها به آنان کافر اطلاق نمی‌گردد بلکه حق و حقوق آنان نیز به طور کامل و بر اساس اصل ۱۳ قانون اساسی رعایت می‌شود. در این ماده واحده چنین آمده است:

«نظر به اصل سیزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و این که به موجب ماده واحده قانون اجازه رعایت احوال شخصی ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب مرداد (امرداد) ماه ۱۳۱۲ نسبت به احوال شخصی و حقوق ارثیه و وصیت ایرانیان غیر شیعه که مذهب آنان به رسمیت شناخته شده لزوم رعایت قواعد و عادات مسلمة متداوله در مذهب آنان در دادگاه‌ها جز در مواردی که مقررات قانون راجع به انتظامات عمومی باشد تصریح گردیده، فلذا دادگاه‌ها در مقام رسیدگی به امور مذکور و همچنین در رسیدگی به درخواست تنفیذ وصیت‌نامه، ملزم به رعایت قواعد و عادات مسلمة در مذهب آنان جز در مورد مقررات قانون راجع به انتظامات عمومی بوده و باید احکام خود را بر طبق آن صادر نمایند این رای برابر ماده ۴۳ قانون امور حسبی و ماده ۳ از مواد اضافه شده به قانون آیین دادرسی کیفری مصوب مرداد (امرداد) ماه ۱۳۳۷ برای دادگاه‌ها در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.»

با توجه به صراحت این مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام که در جایگاه اصل ۱۱۰ و اصل ولایت مطلقه فقیه است و ماهیتاً جزو حکم حکومتی است، متأسفانه رویه قضایی در این زمینه دچار اختلاف است. برخی از دادگاه‌ها برخلاف مصوبه مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام، مفاد ماده ۸۸۱ مکرر را شامل پیروان ادیان الهی شناخته شده در قانون اساسی (ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی) دانسته و با وجود وارث مسلمان، وارث غیر مسلمان پیرو ادیان الهی مصرح در قانون اساسی (ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی) را از ارث محروم نموده اند.

دکتر اسفندیار اختیاری در ادامه این استدلال حقوقی، با اشاره به نظریات مشورتی اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه که حاصل تجارب چندین ساله قضات و مستشاران مرجع مذکور و مباحثات به عمل آمده به منظور حل مشکلات عملی به کارگیری و اجرای قوانین می‌باشد، تاکید می‌کند: این نهاد قوه قضائیه در چندین مورد اعلام کرده است که پیروان ادیان الهی شناخته شده در قانون اساسی (ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی) مشمول حکم ماده (۸۸۱) مکرر قانون مدنی نمی‌باشند. سپس به برخی از نظریه‌های اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه که در سال‌های اخیر صادر شده و حاصل جلسات و استدلال‌های متعدد حقوقی و قانونی است، اشاره می‌شود:

شماره صد و بیست و یکم خرداد ۱۳۹۸

پارسانه - ماهنامه خبری پژوهشی تحلیلی

نظریه شماره ۷/۶۷۹/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «تا زمانی که به حکم دادگاه صالحه و با عنوان ارتداد، کسی محکومیت پیدا نکند نمی‌توان به لحاظ کافر بودن او را از ارث محروم دانست.»

نظریه شماره ۷/۱۲۹۸/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی، مصوب ۱۳۷۰ مجلس شورای اسلامی است و قانون رسیدگی به دعاوی مطروحه راجع به احوال شخصیه و تعلیمات دینی ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی مصوب تیرماه ۱۳۷۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام است. لذا در موارد مغایرت بایستی طبق مصوبه مؤخر تاریخ مجمع تشخیص مصلحت نظام عمل شود.»

نظریه شماره ۷/۵۱۱۲/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «بنابر اصل سیزدهم قانون اساسی و قانون رسیدگی به دعاوی مطروحه راجع به احوال شخصیه و تعلیمات دینی ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی مصوب ۱۳۷۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام و توجهاً به ماده واحده قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب ۱۳۱۲ در این گونه موارد باید قواعد مسلمة متداوله در مذهب آنان رعایت شود. بنابراین چنانچه احد از وراث متوفای غیر مسلمان، مسلمان باشد، یا بعداً مسلمان شود، تقسیم ماترک وی بر اساس قواعد مسلمة حین الفوت متوفی به عمل آید و در این خصوص مقررات ماده ۸۸۱ قانون مدنی رعایت نمی‌گردد.»

نظریه شماره ۷/۷۴۳۰/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «بنابر اصل سیزدهم قانون اساسی و قانون رسیدگی به دعاوی مطروحه به احوال شخصیه و تعلیمات دینی ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی مصوب سال ۱۳۷۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام و توجهاً به ماده واحده قانون رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب سال ۱۳۱۲، در این گونه موارد باید قواعد و عادات مسلمة متداوله در مذهب آنان رعایت شود. بنابراین چنانچه احد از وراث متوفی غیرمسلمان، مسلمان باشد یا بعداً مسلمان شود تقسیم ماترک وی بر اساس قواعد مسلمة حین الفوت متوفی به عمل می‌آید.»

نظریه شماره ۷/۶۶۰/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «تقسیم ترکه متوفای ایرانی زرتشتی تابع مقررات مذهب متوفی می‌باشد.»

نظریه شماره ۷/۱۰۷۶/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «مستنداً به قانون رسیدگی به دعاوی مطروحه راجع به احوال شخصیه و تعلیمات دینی ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی مصوب ۱۳۷۲/۴/۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام که حاکی است: «نظر به اصل سیزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و این که به موجب ماده واحده قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب مرداد(امرداد) ماه ۱۳۱۲ نسبت به احوال شخصیه و حقوق ارثیه و وصیت ایرانیان غیر شیعه که مذهب آنان به رسمیت شناخته شده لزوم رعایت قواعد و عادات مسلمة متداوله در مذهب آنان در دادگاهها تصریح شده فلذا دادگاهها در مقام رسیدگی به امور مذکور ملزم به رعایت قواعد و عادات مسلمة آنان بوده و باید احکام خود را برطبق

آن صادر نمایند.» چنانچه احد از وراث متوفای غیر مسلمان، مسلمان باشد یا بعداً مسلمان شود، تقسیم ماترک وی فقط بر اساس قواعد مسلمة حین الفوت متوفی به عمل می‌آید و مقررات ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی در مورد متوفای مسلمان یا غیر مسلمانی است که مشمول قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم نباشد.»

نظریه شماره ۷/۵۱۵۹/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «طبق قانون رسیدگی به دعاوی مطروحه راجع به احوال شخصیه و تعلیمات دینی ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی مصوب ۱۳۷۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام دادگاه در مورد اقلیت‌های(پیروان ادیان الهی) یاد شده بایستی احوال شخصیه و حقوق ارثیه متداوله در مذهب آنان را رعایت کند و در مورد ارث باید طبق مقررات مذهبی متوفی عمل شود. بنابراین با توجه به مقررات یاد شده درخواست فرد مسلم (احد از ورثه) از دادگاه دائر بر حذف نام بقیه فرزندان و عیال متوفای زرتشتی از گواهی حصر وراثت صادر وجاهت قانونی ندارد و به وصیت متوفی هم طبق مقررات دین زرتشتی باید عمل گردد.»

نظریه شماره ۷/۴۰۳۲/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «با توجه به اصل ۱۳ قانون اساسی، ایرانیانی که مذهب آنها به رسمیت شناخته شده عبارتند از زرتشتی‌ها، مسیحی‌ها و کلیمی‌ها پیروان این مذاهب با لحاظ ماده واحده قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه و رای وحدت رویه دیوان کشور نسبت به انجام مراسم دینی وارث و وصیت و موارد دیگر آزاد هستند ولی پیروان سایر ادیان، فرقه و فرق مثل سایر ایرانیان (غیر از پیروان مذهب اسلام و مذاهب به رسمیت شناخته شده) از لحاظ ارث و تقسیم ماترک تابع مقررات قانون مدنی می‌باشند.»

سپس دکتر اسفندیار اختیاری با اشاره مستقیم به دو نظریه‌های که در سال ۱۳۹۳ به شرح زیر اعلام شده است، تأکید می‌کند که این نظریات حاصل تجربه، علم و استدلال‌های حقوقی مشخص و مدون است.

نظریه شماره ۷/۹۳/۱۴۰۵ و نظریه شماره ۷/۹۳/۲۷۸۰/ اداره کل حقوقی و تدوین قوانین قوه قضائیه: «با توجه به ماده واحده قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب مرداد(امرداد) ۱۳۱۲ در جلسه مورخ سوم تیر ماه ۱۳۷۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام هم به موجب ماده واحده، بر لازم الاجراء بودن آن تأکید شده است و وارد بر ماده ۸۸۱ مکرر (الحاقی) ۱۳۷۰/۸/۱۴ قانون مدنی است. در صورتی که متوفی پیرو یکی از مذاهب به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، یعنی مسیحی یا کلیمی یا زرتشتی باشد، ارث او بر طبق قواعد و عادات مسلمة متداوله در مذهب متوفی تقسیم می‌شود و مسلمان شدن بعدی احد از وراث موجب محروم شدن او یا سایر ورثه از ارث نمی‌شود و به این ترتیب عبارت کافر مذکور در ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی تخصیص به کفاری دارد که مذهب آنان به رسمیت شناخته نشده است و همچنان که در بالا ذکر شد، ملاک، زمان فوت مورث است، نه زمان تقسیم ترکه.»

نماینده ایرانیان زرتشتی در ادامه به مکاتبات خود و رایزنی با مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز اشاره می‌کند و اینگونه بیان

می‌کند:

در این رابطه، در سال ۱۳۹۲ از مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام طی نامه شماره ۳۸/۴۲۸ مورخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ درخواست نظریه مشورتی در این زمینه شد و بطور مشخص این سوال مطرح گردید: با توجه به قانون «رسیدگی به دعاوی مطروحه راجع به احوال شخصیه و تعلیمات دینی ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی»، مصوبه سال ۱۳۷۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام، در فرضی چنانچه «متوفی جزء پیروان ادیان الهی (اقلیت‌های دینی) به رسمیت شناخته شده در اصل سیزدهم قانون اساسی است و در میان ورثه او، فرد مسلمانی هم وجود دارد، در مورد احوال شخصیه، حقوق ارثیه، وصیت و رسیدگی به درخواست تنفیذ وصیت نامه متوفای مزبور، شایسته است مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام نظر خود را بیان نماید.»

مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز طی نامه‌ای به شماره ۳۰۵۴۱-۹۴۵۴ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۴ اعلام کرده است:

«با توجه به اصل سیزدهم قانون اساسی و قانون فوق‌الذکر و نظر به اینکه قانون موصوف در اجرای بند هشتم اصل یکصد و دهم قانون اساسی (حل معضل) به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است، در این گونه موارد باید قواعد و عادات مسلمة متداوله در مذهب آنان رعایت گردد و بر این اساس چنانچه احد از وراث متوفای غیر مسلمان، مسلمان باشد و یا بعداً مسلمان شود، تقسیم ماترک وی بر اساس قواعد مسلمة حین الفوت متوفی به عمل می‌آید.»

به عبارت بهتر، ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی برای پیروان ادیان الهی شناخته شده در قانون اساسی(ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی) قابل اجرا نمی‌باشد.

سپس دکتر اسفندیار اختیاری به نوشتار شادروان آیت الله هاشمی شاهرودی اشاره می‌کند: شادروان آیت‌الله سید محمود هاشمی شاهرودی، در مقاله‌ای تحت عنوان «حیرات غیرمسلمان» که در فصلنامه فقه اهل بیت به شماره ۲۹ در ۱۳۹۲/۲/۱۱ به چاپ رسانده است و در کتاب جلد چهارم حقوق مدنی، باب اول کتاب پژوهش‌های نو در فقه معاصر، بطور مفصل در این باره با استدلال، مبانی فقهی ماده (۸۸۱) مکرر قانون مدنی و اطلاق پیروان ادیان الهی (اقلیت‌های دینی) شناخته شده در قانون اساسی بر آن را نقد کرده است که بخشی از آن به شرح زیر است:

«هم‌ترین دلیل حکم حجب وارث مسلمان از ارث بردن کافر از مورث کافر اجماع است که با توجه به احتمال مدرکی بودن آن و اینکه مستند آن نزد فقها ممکن است روایات باشد، لذا اعتبار آن مورد تشکیک واقع شده است. دلیل دیگر این حکم روایاتی است که تماماً دچار ضعف در سند یا دلالت می‌باشند. در قبال این روایات، دو روایت از ابن ابی نجران و ابن ابی عمیر از قول افراد متعددی از امام صادق(ع) وجود دارد که ظهور دارند در عدم حجب و اینکه وارث کافر در کنار وارث مسلمان از مورث کافر ارث می‌برد. بر خلاف روایات حجب که هیچ یک از آنها سند اثبات شده‌ای ندارند، این روایات معتبر می‌باشند. بر فرض که سند هر دو طرف معتبر بوده و تعارض میان آنها مستقر شده باشد، باز روایات عدم

حجب ترجیح دارد؛ چون مطابق قرآن کریم است: زیرا عموم آیات ارث بر ارث بردن ذوی الارحام از یکدیگر دارد.

صرف نظر از ایراداتی که به مبانی حکم مذکور در ماده (۸۸۱) قانون مدنی وارد است، این تردید وجود دارد که آیا پیروان ادیان الهی (اقلیت‌های دینی) شناخته شده در قانون اساسی (که در اصطلاح فقهی «اهل ذمه» نامیده می‌شوند) مشمول حکم ماده (۸۸۱) مکرر قانون مدنی مبنی بر حجب وارث مسلمان از ارث بردن وارث کافر از مورث کافر می‌شوند یا خیر؟ به درستی پیروان ادیان الهی(اقلیت‌های دینی) شناخته شده در قانون اساسی (اهل ذمه) را باید از شمول حکم ماده (۸۸۱) مکرر قانون مدنی خارج نمود؛ زیرا اولاً همان‌طور که ذکر شد حکم مزبور بر خلاف قاعده و دلیل عمده آن اجماع بوده که دلیل لیبی است و لذا در موارد تردید باید به قدر متیقن از آن، که کافر غیر ذمی است اکتفا گردد. ثانیاً ادله جواز اعطای ذمه به منزله مخصص یا حاکم بر ادله سلب حرمت جان و مال و آبرو و سایر شئون کافر است. مسئله حجب وارث مسلمان از ارث وارث کافر از مورث کافر بر حسب مناسبات عرفی و مشرعی حکم و موضوع، از جمله شئون سلب حرمت مال کافر است و بنابراین از صلاحیت و اختیارات نظام اسلامی، حفظ این حق برای کافر ذمی است.»

نماینده ایرانیان زرتشتی با این استدلال

حقوقی و فقهی تأکید می‌کند

که شادروان آیت الله هاشمی

شاهرودی نیز بر مستثنی بودن

پیروان ادیان الهی از این ماده

قانونی تأکید می‌کند و ادامه

می‌دهد:

متأسفانه شمول ماده (۸۸۱)

مکرر قانون مدنی به پیروان

ادیان الهی شناخته شده در قانون

اساسی(ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی)،

باعث سوءاستفاده افرادی شده است که

تنها جهت کسب مال، از دین اسلام

استفاده کرده و خود را مسلمان می‌نامند

و موجب بی‌خانمان شدن خانواده‌های

ادیان الهی شده و با ابطال اسناد مالکیت

آنان به یکباره آنان را درمانده کرده‌اند و

سرنوشت نامعلوم و رنج‌آوری را برای آن رقم

زده است که این به دور از اخلاق، انسانیت،

برابری، برادری و مغایر اصول متعدد قانون

اساسی است. جای بسی تأمل دارد که این

افراد سودجو، پس از انتقال اموال به نام

خود، آنها را فروخته و از ایران خارج می‌شوند و

در کشورهای دیگر به پیروی از مسلک ادیان و

حتی فرقه‌های دیگر می‌پردازند.

دکتر اسفندیار اختیاری در انتهای این نشست،

با در اختیار قراردادن این نوشتار و مستندات

مربوطه از رئیس جدید قوه قضائیه می‌خواهد

با توجه به دلایل مطرح شده، دستور دهند

تا پیروان ادیان الهی (اقلیت‌های دینی)

مصرح در قانون اساسی(ایرانیان زرتشتی، کلیمی

و مسیحی)، در محاکم قضایی از شمول حکم

ماده ۸۸۱ مکرر قانونی مدنی مستثنی گردند.

آیت الله رئیسی، ریاست قوه قضائیه نیز با

تایید تمام استدلال‌های ارائه شده توسط

دکتر اسفندیار اختیاری نماینده ایرانیان زرتشتی

تأکید کردند که از تمام ظرفیت قوه قضائیه

برای حل این مشکل استفاده می‌کنند.

پیش از این در مورد مفهوم بمب جمعیتی صحبت کردیم و گفتیم این انفجار جمعیتی در ایران از اواخر دهه پنجاه خورشیدی شروع شده و در اواخر دهه شصت به پایان رسیده است.

پس از آن با توجه به اینکه جامعه زرتشتی و جامعه ایرانی شرایط تقریباً مشابهی را دارند و برخورداری از امکانات بهداشتی، محیط زیست و ... آنها مشابه یکدیگر است بیان کردیم به احتمال خیلی زیاد این پدیده بمب جمعیتی درون جامعه زرتشتی نیز رخ داده است. این حجم بالای جمعیت متولد شده در یک دهه، وارد هر بازه سنی خاصی که می شود پیامدهای خاص خود را به همراه دارد. به طور مثال بحران سالمندی که برای جوانان دهه شصت در پیش است، یا در حال حاضر که مقدار قابل توجهی از جوانان دهه شصتی در بازه سنی ای هستند که نیاز به مسکن دارند و همین بالا رفتن تقاضا بخشی از بحران گرانی مسکن را رقم زده است. یکی از مهم ترین اتفاقاتی که بمب جمعیتی در ایجاد آن موثر است، پدیده نیرو محرکه جمعیتی را به این شکل تعریف می کنند: هنگامی که افرادی که در بازه بمب جمعیتی متولد شده اند به سن ازدواج برسند، تعداد ازدواج در جامعه افزایش می یابد و در ادامه به میزان قابل توجهی تولد کودکان در جامعه رشد پیدا می کند. اگرچه این میزان به اندازه تعداد متولدین دهه شصت نیست. اما تعداد آن ها نسبتاً بیشتر از متولدین دهه هفتادی خواهد بود.

با توجه به سن ازدواج در ایران می توان گفت اثر نیرو محرکه جمعیتی در حدود ده سال پیش در ایران آغاز شده است و حوالی سال ۱۴۰۰ تقریباً به اتمام می رسد. اگرچه رشد ناگهانی جمعیت

به واسطه تولد افراد دهه شصتی برای جامعه یک غافلگیری محسوب می شد و زیرساخت های لازم برای بهره روری هرچه بیشتر از این اتفاق فراهم نبود. اما نیروی محرکه جمعیتی فرصتی مجدد را فراهم می کند تا غفلت های مدیریتی رخ داده در دهه شصت قابل جبران باشد. استفاده از این فرصت نیازمند بهره بردن از دانش مدیریت سرمایه انسانی و مدیریت استراتژیک، در سطح کلان جامعه نظیر انجمن هاست. اما عجلتا می توان برخی از موارد را به عنوان مثال گوشزد کرد:

۱- درصد قابل توجهی از افراد جامعه ما را کودکان صفر تا ده ساله تشکیل می دهد. آیا زیرساخت ها و زمینه های لازم برای آموزش های دینی، ورزشی و هنری به کودکان فراهم است؟ آیا از ظرفیت های جامعه خودمان و افرادی که در رشته های تربیت بدنی و هنر تحصیل کرده اند استفاده می کنیم؟ آیا آمادگی استفاده از دانش محققان و دین پژوهان جامعه مان را داریم؟

۲- برنامه ریزی برای حضور هرچه بیشتر کودکان در جامعه، نه تنها آنها را از انفعال و خطر دور ماندن از جامعه خارج می کند، بلکه فرصت مناسبی است تا به واسطه حضور کودکان، پیوندهای والدین آن ها با جامعه نیز احیا گردد. اتفاقی که اگر اجرایی شود تاثیر چشمگیری بر پویایی جامعه زرتشتی خواهد داشت.

۳- در آینده ای نه چندان دور، حدود یک دهه آینده، نهادهای مرتبط با جوانان زرتشتی نظیر کانون دانشجویان و دانشوران مانتره رونق نسبی خوبی به خود می گیرد. این بازه زمانی فرصت مناسبی است تا از حداکثر ظرفیت نیروی جوان مان بهره مند شویم.

پدیده های جمعیتی در سراسر جهان به مانند یک شمشیر دو لبه عمل می کنند و در صورتی که از ظرفیت های این جمعیت ها بهره روری لازم صورت نگیرد تبدیل به یک تهدید جدی برای جامعه می شوند.

محله های زرتشتی نشین و شغل زرتشتیان شهر کرمان در دوره پهلوی اول (۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰)

آرش ضیاتبیری

دارند. چهارمین محله پرجمعیت، محله خواجه خضر بود، که قدیمی ترین و بیشترین گهنبارخوانی ها در خانه های همین محله انجام می گرفت و منزل پدری شاعر نامور زرتشتی، بانو توران شهرداری در این محله قرار داشت.

همانطور که می دانیم زرتشتیان در زمان قاجاریه اجازه نداشتند تا هر شغلی را که دوست دارند انتخاب نمایند، اما با تلاش مانکجی هاتریا و کوشش خستگی ناپذیر ارباب کیخسرو شاهرخ این مشکل برطرف گردید و مطابق دفترچه آمار انجمن زرتشتیان کرمان در دوره پهلوی اول، همکیشان زرتشتی در مشاغل زیر فعالیت داشتند:

آموزگاری، آشپزی، آجیل فروش، آب کشی، بزاز، باغبانی، باندرول چسبان، بوجاری، بنا، پیله وری، پنبه فروشی، پادویی، تجارت و اربابی، تجارت موتور، تجارت قالی، تعمیر موتور، جوراب بافی، جاور کشی، خرازی، خرده فروشی، خیاطی، خانه داری، دولاب بانی، دلالی، دکتری، دکانداری، دهموبدی، رئیس تلفون، روغن گر، زراعت کاری، سبزی فروشی، سرایداری، سلمانی، شوفری، شاگرد شوفر، شاگرد اطاق، شاگرد بازار، شاگرد قهوه چی، صحافی، علافی، عکاسی، عضو پشم و پنبه، عضو رسومات مالیه، عضو مالیه، عضو شرکت قالی، عضو راه آهن، عضو آهن، عضو تلفون، عضو ثبت، عضو قشونی، عضو دانش سرا، عضو شهربانی، عضو نظام وظیفه، عضو رسومات، عضو غله، غسالی، غلام تلگراف، فراشی، قصابی، قیانداری، قالیباف، کافه چی، کک پز، ملاکی، مدیری، موبدی، مستاجری، مزدوری، مباشری، منشی گری، منشی بانک، نماینده پشم و پنبه، نماینده پارچه ابریشمی، نوکری، نجاری، نوکر گاراز، نقاشی، نساجی و وکیل عد لیه.

در زمان صفویه و قبل از آن، زرتشتیان کرمان، خارج از حصار شهر و بیرون از دروازه خراسانی زندگی می کردند که گبرمحله خوانده می شد و به علت تردد زرتشتیان از دروازه خراسانی نام این دروازه به دروازه گبری تغییر کرد. پس از حمله افغان ها به گبرمحله و کشتار زرتشتیان بی پناه، تعداد باقیمانده با قبول پرداخت جزیه به داخل شهر راه یافتند. محله هایی که زرتشتیان کرمان تا زمان قاجاریه و پهلوی اول در آنها سکونت داشتند عبارتند از: محله دولت خانه، محله خواجه خضر، محله شهر، محله «دروازه گبری»، محله مشتاقیه، محله قبه سبز، محله ته باغ لله، محله خارج از دروازه وکیل، محله قالیباخانه، محله چهارسو کهنه، محله فریزن و محله پرموتن.

پرجمعیت ترین این محله ها ابتدا محله شهر بود که دستور رستم بندار مهرگان آتشکده ای در سال ۱۰۲۴ خورشیدی در آنجا بنا نهاد و آتش وره رام را در آتشکده محله شهر تخت نشین کرد و در زمان قاجاریه روانشاد مانکجی هاتریا آتشکده را بازسازی و مدرسه ای نیز در کنار آتشکده احداث نمود، در ضمن منزل ارباب کیخسرو شاهرخ و مدارس پسرانه و دخترانه جمشیدی در این محله قرار داشت.

دومین محله پرجمعیت، محله دولتخانه بود که توسط شاهرخ خان زرنندی در زمان افشاریه احداث شد و پولاد اسفندیار در سال ۱۲۸۰ خورشیدی آتشکده دولتخانه را بنا نمود و هنوز آتشکده آن پابرجاست، منزل روانشاد دکتر پرویز شهرداری در این محله قرار داشت و هم اکنون نیز تعدادی از زرتشتیان در این محله سکونت دارند.

سومین محله پرجمعیت، محله خارج از دروازه وکیل بود که مدرسه ملی زرتشتیان و آتشکده و پذیرشگاه و منزل روانشاد ملا گشتاسب در این محله قرار داشت و هنوز گروهی از زرتشتیان در این منطقه سکونت

شماره صد و بیست و یک
تیر ۱۳۸۸

۶
نوشتار

پارسنامه - ماهنامه خبری پژوهشی تحلیلی

امر داد، بایسته یا شایسته

سالیانه مملکت به ترتیب ذیل معمول گردد و دولت مکلف است که در تمام دوایر دولتی اجرا نماید:

الف - مبدأ تاریخ: سال هجرت حضرت خاتم النبیین محمد بن عبدالله صلوات الله علیه از مکه معظمه به مدینه طیبه.

ب - آغاز سال: روز اول بهار.

ج - سال: کماکان شمسی حقیقی.

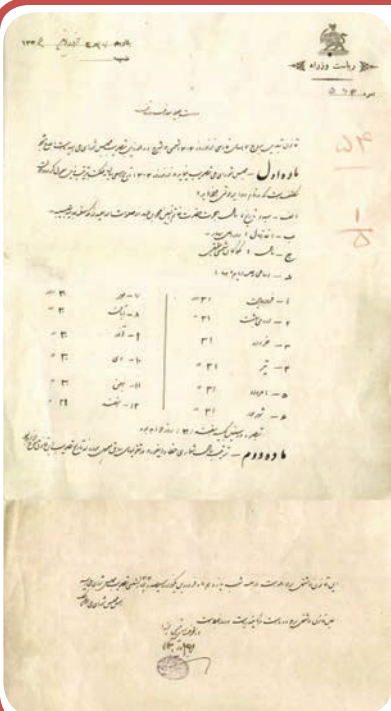
د - اسامی و عده ایام ماهها:

- ۱ - فروردین ۳۱ روز
- ۲ - اردیبهشت ۳۱ روز
- ۳ - خرداد ۳۱ روز
- ۴ - تیر ۳۱ روز
- ۵ - امرداد ۳۱ روز
- ۶ - شهریور ۳۱ روز
- ۷ - مهر ۳۰ روز
- ۸ - آبان ۳۰ روز

در رابطه با ماه پنجم و چگونگی گفتار و نوشتار آن بسیار صحبت کرده اند و مطالب بسیار نوشته اند. با استدلال علمی ثابت کرده اند که «مرداد» یعنی مرگ و نیستی ولی «امر داد» به معنی جاودانگی و زندگی است. ولی سوال این است، که آیا بیان امر داد، به جای مرداد یک بایسته است یا یک شایسته.

در شب ۱۱ فروردین ماه سال ۱۳۰۴ شمسی، قانون تبدیل ماه های بروج فلکی (برج های دوازده گانه) به ماه های فارسی در مجلس شورای ملی به تصویب رسید که در حال حاضر نیز پابرجاست و الزام بر اجرای آن وجود دارد، متن این مصوبه بدین صورت است:

ماده اول - مجلس شورای ملی تصویب می نماید که از نوروز (۱۳۰۴) تاریخ رسمی

۹ - آذر ۳۰ روز
۱۰ - دی ۳۰ روز
۱۱ - بهمن ۳۰ روز
۱۲ - اسفند ۲۹ روز

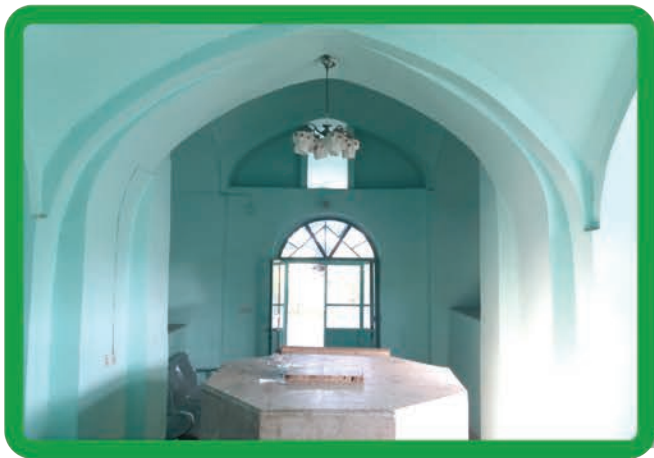
تبصره - در سنین کبیسه اسفند ۳۰ روز خواهد بود.

ماده دوم - ترتیب سال شماری خنواویغور که در تقویم های سابق معمول بوده از تاریخ تصویب این قانون منسوخ خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه شب یازدهم ماه فروردین یک هزار و سیصد و چهار شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملک
حال با این مصوبه و با استدلال اینکه قانون باید بطور کامل رعایت شود، باید گفت:

ماه پنجم تقویم ایران زمین، «مرداد» است و این یک بایسته برای اجرا است و نه شایسته.

زیارتگاه شاه مهر ایزد

زیارتگاه اشاد ایزد

نقشه شهر کرمان

زیارتگاهها و آتشکده‌های شهر کرمان

آتشکده دولتخانه

آتشکده کرمان

زیارتگاه وهمن امشاسپند

زیارتگاه شاه ورهرام ایزد

شماره صد و بیست و یک تیر ۱۳۹۸

پارسنامه - ماهنامه خبری پژوهشی تحلیلی

در دهه سی که از نظر تاریخی، دوران بعد از جنگ است و اشغال و جنگ احزاب و گروه‌ها، در محدوده‌ای زندگی می‌کردم که بیشتر سوت و کور بود و با یک گروه از مردم که در یک مورد همه مشترک بودیم و آن فقر و نداری است. آن روزها که در عالم کودکی و نوجوانی بودم، این چیزها را نمی‌فهمیدم. فقط بیماری و فقر مردم را می‌دیدم ولی آن هم برای همه عادت شده بود. چون تصور می‌کردیم این، نوعی از زندگی است. گونه‌ای دیگر از زندگی نیز در آن محدوده وجود نداشت تا مقایسه شود و تفاوت طبقاتی دیده شود.

در آن دوران، پیرمردان و پیرزنان محله ما همه کار می‌کردند. پیرمردان که چون گذشتگان خود، بهر زحمتی بود راهی صحرا می‌شدند و با هر مشقتی بود در آن جا کشاورزی می‌کردند. برگ‌های اضافی درختان را جمع‌آوری می‌کردند یا با کندن علف‌های هرز، پشته‌ای با خود برای خوراک حیوانات فراهم می‌آوردند. آن‌ها با دیگر اعضای خانواده، همکاری بودند. می‌دانستند که تا آخرین روز زندگی، باید

شماره صد و بیست و یک
تیر ۱۳۸۸

آخر

فردوس پرویا

آذین شهریاری فرد

از صدپیشگی شهر قصه تا کارگردانی شهردار، از رفتگر نازنجی‌پوش تا عاشق تانگوی تخم‌مرغ داغ، از مش مهدی اجاره‌نشین‌ها تا صفرعلی پشت کوه‌های بلند، از کرمعلی بانو تا تابان پور سک‌گشی، از کمال همسران تا آقای تهرانی آژانس دوستی... او در هر جایگاهی درخشید. با صورتی مهربان، چشمانی نافذ، لبخندی گیرا و رفتاری بی‌غل‌وغش در نقش‌هایش فرو می‌رفت تا داستان شخصیت‌های ساده و صمیمی‌ای را روایت کند که دغدغه‌هایی بزرگ داشتند. او که چهره‌ای آشنا برای مخاطبان دهه‌های ۶۰ و ۷۰ تلویزیون است، بارها به خاطر بازی‌هایش مورد تمجید منتقدان قرار گرفت. فردوس کویانی هنرمندی است که سال‌ها دل ایرانی‌ها را با کردار و گفتار و اندیشه‌های خود ربود. مسعود جعفری جوزانی، کارگردان سینما، در مراسم تجلیل از او اینگونه گفت: «می‌گویند پیش از اینکه آدمی با هر مسلکی آشنا شود با پیروان آن مسلک و مذهب آشنا می‌شود، کویانی نمونه بارزی از این نوع انسان است که ما را با مسلک آشنا کرد. او برخلاف انسان‌هایی که بیشتر نارسبست هستند و توسط پول‌های بادآورده معروف می‌شوند، با این مسلک که هر که انسان بهتری باشد، خود را شناساند.»

پارسنامه - ماهنامه خبری پژوهشی تحلیلی

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:
دکتر اسفندیار اختیاری

زیر نظر شورای سردبیری
همکاران: همراهان تارنمای برساد

سردبیر و صفحه آرا: رشید شهرت

آدرس:

تهران-خیابان نوفل لوشاتو- کوچه مسعود

سعد- پلاک ۱۲

کدپستی: ۱۱۳۱۶۶۹۱۳

تلفن: ۰۲۱۸۸۳۵۲۱۵۳

پست الکترونیکی:

info@parsnameh.ir

چاپخانه: تندیس نقره ای

پارسنامه در ویرایش نوشته‌ها آزاد است و

همه نوشته‌ها دیدگاه پارس نامه نیست.

آن را پایان تلاش و کوشش می‌پندارند و گروه دیگر آن را شروع کار و تلاشی جدید می‌دانند. افرادی که می‌توانند کاری که قبلاً داشته‌اند را در بخش خصوصی ادامه دهند، موفق‌ترند چون که تجربه و تخصص را دست‌مایه کار جدید خود قرار می‌دهند و کمتر شکست می‌خورند. گروهی که می‌خواهند با کار جدید، تولدی تازه پیدا کنند، راه بسیار مشکل‌تر در پیش رو دارند، اگرچه فرصت زیادی در پیش دارند.

در هر حالت بازنشستگی دوران جالبی است به شرط آنکه این حس در انسان به وجود نیاید که این آخرین برگ زندگی است. یک فرد بازنشسته باید به اندازه قدرت و توانشان بکوشد تا آهنگ زندگی را از نو بسراید و مشتاق و امیدوار چشم به آینده‌ای داشته باشد که با دست خود می‌سازند نه آنکه برایشان می‌سازند. امید است که اینگونه باشد. پایدار باشید.

ولی من و تمام هم سن و سالهایم کارمند شدیم. نتوانستیم شغل پدرانمان را ادامه دهیم و از تجربه و اندوخته‌های آنها که پس از قرن‌ها به ما منتقل شده بود، استفاده کنیم. حسرت آن روزها را ندارم ولی از اینکه نتوانستیم تجربه و شغل پدران خود را به فرزندانمان منتقل نماییم، کمی احساس بدی دارم. وقتی مغازه‌ها و کارخانه‌های عریض و طویل یزد را می‌بینم که اکثر آنها نسل اندر نسل، سرمایه و تجربه خود را به بعد از خود سپرده اند به ارزش گفتار آن پیرسفرکرده، می‌رسم. اگر آنگونه شده بود، امروز شاهد پشتوانه حداقل صد ساله در این شغل‌ها بودیم.

امروز محله ما و محله‌های دیگر پر است از بازنشسته. خانه‌ای نیست که یک یا دو نفر بازنشسته نداشته باشند. بازنشستگی نه عیب است نه هنر، قراردادی است که در زمان معین، مثلاً بعد از سی سال خدمت، اجرا می‌شود. بعضی افراد

کار کرد تا دچار فقر و گرسنگی نشوند. همه امیدشان فقط به خودشان بود. در محله ما به غیر از کار کشاورزی و یک نفر که شغل صنعتی داشت، کسی به تاسیس کارخانه فکر نمی‌کرد یا حتی در این کارخانه‌های تازه تاسیس کار نمی‌کرد. چند نفری هم به هندوستان رفتند. یکی از آنها پس از مراجعت به ایران، دیگر نمی‌توانست به کار کشاورزی مشغول شود. به قولی «پینه کف دستش تمام شده بود» و بدنش قدرت کار در مزرعه و هوای گرم و طاقت‌فرسای کویر را نداشت. این فرد ارزشمند، خودش را به شهر رساند و مغازه بقالی باز کرد. حتی این فرد هم تا آخرین روز حیاتش در آن مغازه مشغول به کار بود و فردای آن روز از این جهان رفت. خدایش بیامرزد. همیشه به من می‌گفت: کاری را انتخاب کن که تا آخرین روز به آن مشغول باشی و اگر یکی از فرزندان علاقمند به ادامه آن کار شد، از ارثیه و تجربه تو بهره‌مند شود.

اهدای یادبود فردوس کویانی به دخترش در مراسم بزرگداشت این هنرمند در خانه سینما - عکس از کامبیز استادمهری

است. شاید کمتر کسی بداند که فردوس کویانی دلیل علاقه هنرمندانی همچون حسن فتحی به هنر بوده است. شاید کمتر کسی باور کند که علیرضا خمسه او را استاد کمندی و تراژدی می‌داند. شاید کمتر کسی بداند که او چه بهایی داده است برای آموختن تجربیاتش. شاید کمتر کسی بفهمد که او چه سختی‌هایی کشید تا برای هنرمندانی که دغدغه مسکن داشتند چاره‌ای بیابد. شاید این روزها استاد فردوس کویانی به دلیل بیماری کمتر در صحنه تئاتر و قاب همیشه بر صحنه هنر ایران باقی مانده است.

اشک‌ها و لبخندهای بسیاری را بر دل و جان مخاطبان نشانده است. این هنرمند که از کودکی عاشق نقش بازی کردن بود، سختی‌های بسیاری را به جان خرید تا بازیگری را به صورت علمی و آکادمیک بیاموزد. او که در کارنامه‌اش هم کارهای طنز و هم کارهای جدی را داراست، صحنه تئاتر را مقدس می‌شمرد و آن را به فیلم و سریال ترجیح می‌داد، به طوری که هادی مرزبان، کارگردان سینما و تئاتر در مورد او می‌گوید: «فردوس همه تئاتر است». کویانی که به گواه همکاران خود همیشه رویاهای بزرگی در سر داشته است، همواره اخلاق را سرلوحه کار خویش قرار داده و برای شادی هموطنانش از هیچ تلاشی کوتاهی نکرده

فردوس کویانی که متولد ۳ مهرماه ۱۳۲۰ است، فعالیت هنری‌اش را از سال ۱۳۴۰ با بازی در تئاتر آغاز کرد؛ اولین کار سینمایی‌اش را در سال ۱۳۵۱ تجربه کرد و با بازی در سریال همسران به اوج شهرت خود رسید. او که بارها گفته بود نمی‌خواهد چهره شود، در کنار بازیگرانی چون عزت‌الله انتظامی، علی نصریان، حمیده خیرآبادی، گوهر خیراندیش، حمید جلیلی، مهرانه مهین ترابی، اکبر عبدی به ایفای نقش پرداخت و با کارگردانی چون هادی مرزبان، مسعود جعفری جوزانی، بهرام بیضایی و داریوش مهرجویی کار کرد. فردوس کویانی که بین همکارانش به نظم و ادب و احترام شهره است، تاکنون در بیش از ۷۰ اثر ایفای نقش کرده، سوژه کتاب شده و